

БОРИКА АД

Годишен финансов отчет за 2008 г.

Съвет на директорите (СД):

Димитър Костов	Председател на СД
Левон Хампарцумян	Зам. Председател на СД
Александър Матрозов	Член на СД, Изпълнителен директор
Виолина Маринова	Член на СД
Виктор Мечкаров	Член на СД
Красимир Жилов	Член на СД
Анна Аспарухова	Член на СД

Главен счетоводител:

Силвия Кръстева

Адрес на управление:

София, бул. Цариградско шосе 117

Юрист:

Ангел Калайджиев

Обслужващи банки:

УниКредит Булбанк АД
Централна кооперативна банка АД

Одитори:

“АФА” ООД

ОДИТ
ФИНАНСИ
СЧЕТОВОДСТВО
ДАНЪЦИ
ПРАВО

ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИЯ ОДИТОР

ДО АКЦИОНЕРИТЕ НА БОРИКА АД

Доклад върху финансовия отчет

Ние извършихме одит на приложения финансов отчет на **БОРИКА АД** (Дружеството), включващ счетоводния баланс към 31 декември 2008 година, отчета за доходите, отчета за промените в собствения капитал и отчета за паричните потоци за годината, завършваща на тази дата, както и обобщеното оповестяване на съществените счетоводни политики и другите пояснителни приложения.

Отговорност на ръководството за финансовия отчет

Отговорността за изготвянето и достоверното представяне на този финансов отчет в съответствие с Международните стандарти за финансови отчети, приети от Комисията на Европейския съюз, се носи от ръководството. Тази отговорност включва: разработване, внедряване и поддържане на система за вътрешен контрол, свързана с изготвянето и достоверното представяне на финансови отчети, които да не съдържат съществени неточности, отклонения и несъответствия, независимо дали те се дължат на измама или на грешка; подбор и приложение на подходящи счетоводни политики; и изготвяне на приблизителни счетоводни оценки, които да са разумни при конкретните обстоятелства.

Отговорност на одитора

Нашата отговорност се свежда до изразяване на одиторско мнение върху този финансов отчет, основаващо се на извършения от нас одит. Нашият одит бе проведен в съответствие със Закона за независимия финансов одит и професионалните изисквания на Международните одиторски стандарти. Тези стандарти налагат спазване на етичните изисквания, както и одитът да бъде планиран и проведен така, че ние да се убедим в разумна степен на сигурност доколко финансовият отчет не съдържа съществени неточности, отклонения и несъответствия.

Одитът включва изпълнението на процедури с цел получаване на одиторски доказателства относно сумите и оповестяванията, представени във финансовия отчет. Избраните процедури зависят от преценката на одитора, включително оценката на рисковете от съществени неточности, отклонения и несъответствия във финансовия отчет, независимо дали те се дължат на измама или на грешка. При извършването на тези оценки на риска одиторът взема под внимание системата за вътрешен контрол, свързана с изготвянето и достоверното представяне на финансовия отчет от страна на предприятието, за да разработи одиторски процедури, които са подходящи при тези обстоятелства, но не с цел изразяване на мнение относно ефективността на системата за вътрешен контрол на предприятието. Одитът също така включва оценка на уместността на прилаганите счетоводни политики и разумността на приблизителните счетоводни оценки, направени от ръководството, както и оценка на цялостното представяне във финансовия отчет.

Считаме, че извършеният от нас одит предоставя достатъчна и подходяща база за изразеното от нас одиторско мнение.

Мнение

В резултат на това удостоверяваме, че финансовият отчет представя достоверно, във всички съществени аспекти, финансовото състояние на Дружеството към 31 декември 2008 година, както и неговите финансови резултати от дейността и паричните му потоци за годината завършваща тогава, в съответствие с Международните стандарти за финансови отчети, приети от Комисията на Европейския съюз.

Доклад върху други правни и регулаторни изисквания

Годишен доклад за дейността на Дружеството по изискванията на Закона за счетоводството (чл. 33)

В съответствие с изискванията на българския Закон за счетоводството (чл. 38, пар. 4), ние сме се запознали с годишния доклад на ръководството за дейността на Дружеството за отчетната 2008 година. Този доклад не представлява част от годишния му финансов отчет за същия период. Отговорността за изготвянето на този годишен доклад за дейността с дата 4 март 2009 година се носи от ръководството на Дружеството. Историческата финансова информация, представена в годишния доклад за дейността, съответства във всички съществени аспекти на информацията, представена и оповестена във финансовия отчет на Дружеството към 31 декември 2008 година, изготвен в съответствие с Международните стандарти за финансови отчети, приети от Комисията на Европейския съюз.

АФА ООД

АФА ООД

Регистрирано специализирано одиторско предприятие

Рени Георгиева Йорданова

Управител

Валя Йорданова Йорданова

Регистриран ДЕС, отговорен за одита

5 март 2009 година

ул. "Оборище" 38

гр. София 1504, България

Съдържание

ОТЧЕТ ЗА ДОХОДИТЕ	1
БАЛАНС	2
ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИТЕ ПОТОЦИ	3
ОТЧЕТ ЗА ПРОМЕНИТЕ В СОБСТВЕНИЯ КАПИТАЛ	4
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ГОДИШНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ	
1. ИНФОРМАЦИЯ ЗА ДРУЖЕСТВОТО	5
2. ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ ОТ СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА НА ДРУЖЕСТВОТО	7
3. ПРИХОДИ	24
4. ДРУГИ ДОХОДИ/(ЗАГУБИ) ОТ ДЕЙНОСТТА	24
5. РАЗХОДИ ЗА МАТЕРИАЛИ	25
6. РАЗХОДИ ЗА ПЕРСОНАЛА	25
7. РАЗХОДИ ЗА ВЪНШНИ УСЛУГИ	26
8. ДРУГИ РАЗХОДИ ЗА ДЕЙНОСТТА	26
9. ДАНЪЧНО ОБЛАГАНЕ	27
10. ИМОТИ, МАШИНИ И ОБОРУДВАНЕ	28
11. НЕМАТЕРИАЛНИ АКТИВИ	29
12. МАТЕРИАЛНИ ЗАПАСИ	29
13. ТЪРГОВСКИ ВЗЕМАНИЯ	30
14. ДРУГИ ТЕКУЩИ АКТИВИ	31
15. ДЕПОЗИТИ В БАНКИ	31
16. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ	32
17. КАПИТАЛ И РЕЗЕРВИ	32
18. ПАСИВИ ПО ОТСРОЧЕНИ ДАНЪЦИ	33
19. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ПЕРСОНАЛА ПРИ ПЕНСИОНИРАНЕ	34
20. ТЪРГОВСКИ И ДРУГИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ	36
21. ЗАДЪЛЖЕНИЯ ЗА ДАНЪЦИ	36
22. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ПЕРСОНАЛА И СОЦИАЛНОТО ОСИГУРЯВАНЕ	37
23. СВЪРЗАНИ ЛИЦА И СДЕЛКИ СЪС СВЪРЗАНИ ЛИЦА	37
24. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК	38
25. УСЛОВНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ И АНГАЖИМЕНТИ	45
26. СЪБИТИЯ СЛЕД ДАТАТА НА БАЛАНСА	45

БОРИКА АД
ОТЧЕТ ЗА ДОХОДИТЕ
за 2008 година

	Приложения	2008 BGN '000	2007 BGN '000
Приходи	3	13 598	12 764
Други доходи/(загуби) от дейността	4	564	(64)
Разходи за материали	5	(365)	(323)
Разходи за персонала	6	(2 405)	(2 041)
Разходи за амортизация	10,11	(1 430)	(1 437)
Разходи за външни услуги	7	(2 119)	(2 320)
Отчетна стойност на продадени стоки		(502)	(399)
Други разходи за дейността	8	(116)	(163)
Печалба от оперативна дейност преди данъци върху печалбата		7 225	6 017
Разход за данъци върху печалбата	9	(724)	(600)
Нетна печалба за годината		6 501	5 417

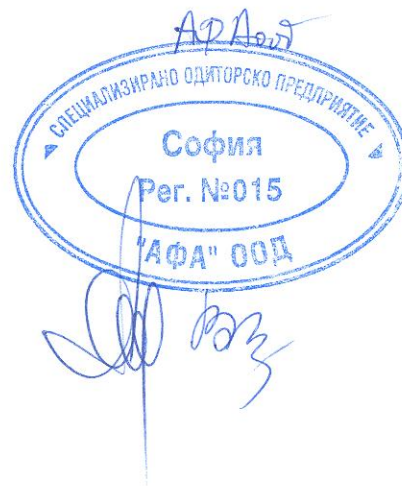
Приложенията на страници от 5 до 45 са неразделна част от финансовия отчет.

Изпълнителен директор:

Александър Матрзов
Александър Матрзов

Главен счетоводител (съставител):

Силвия Кръстева
Силвия Кръстева

БОРИКА АД

БАЛАНС

към 31 декември 2008 година

АКТИВИ	Приложения	31 декември 2008 BGN '000	31 декември 2007 BGN '000
Нетекущи активи			
Имоти, машини и оборудване	10	3 189	3 609
Нематериални активи	11	848	1 119
		<u>4 037</u>	<u>4 728</u>
Текущи активи			
Материални запаси	12	187	286
Търговски вземания	13	1 481	1 357
Други текущи активи	14	219	241
Депозити в банки	15	17 467	558
Парични средства и еквиваленти	16	8 560	18 107
		<u>27 914</u>	<u>20 549</u>
ОБЩО АКТИВИ		<u><u>31 951</u></u>	<u><u>25 277</u></u>
СОБСТВЕН КАПИТАЛ И ПАСИВИ			
СОБСТВЕН КАПИТАЛ			
Основен акционерен капитал		5 000	5 000
Резерви		19 627	14 210
Неразпределена печалба		6 501	5 417
	17	<u>31 128</u>	<u>24 627</u>
ПАСИВИ			
Нетекущи задължения			
Пасиви по отсрочени данъци	18	127	145
Задължения към персонала при пенсиониране	19	73	60
		<u>200</u>	<u>205</u>
Текущи задължения			
Търговски задължения	20	175	94
Задължения за данъци	21	280	183
Задължения към персонала и социалното осигуряване	22	168	168
		<u>623</u>	<u>445</u>
ОБЩО ПАСИВИ		<u><u>823</u></u>	<u><u>650</u></u>
ОБЩО СОБСТВЕН КАПИТАЛ И ПАСИВИ		<u><u>31 951</u></u>	<u><u>25 277</u></u>

Приложенията на страници от 5 до 45 са неразделна част от финансовия отчет.

Финансовият отчет на страници от 1 до 45 е одобрен за издаване от Съвета на директорите и е подписан от негово име на 4 март 2009 г. от:

Изпълнителен директор:

Александър Матрозов

Главен счетоводител (съставител):

Силвия Кръстева

БОРИКА АД

ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИТЕ ПОТОЦИ

за 2008 година

Приложения	2008 BGN'000	2007 BGN'000
Парични потоци от оперативна дейност		
Постъпления от клиенти	16 175	15 576
Плащания на доставчици	(3 533)	(4 009)
Плащания на персонала и за социалното осигуряване	(2 388)	(1 994)
Платени данъци (без данъци върху печалбата)	(2 143)	(1 723)
Платени данъци върху печалбата	(593)	(661)
Получени лихви	17	25
Други постъпления/(плащания), нетно	(28)	8
Нетни парични потоци от оперативна дейност	7 507	7 222
Парични потоци от инвестиционна дейност		
Покупки на машини и обрудване	(569)	(1 711)
Покупки на нематериални активи	(121)	(277)
Предоставени депозити	(16 649)	-
Получени лихви по депозити с инвестиционна цел	287	4
Нетни парични потоци използвани в инвестиционната дейност	(17 052)	(1 984)
Нетно (намаление)/увеличение на паричните средства и паричните еквиваленти	(9 545)	5 238
Ефект от нереализирани курсови разлики по парични средства и парични еквиваленти	(2)	(94)
Парични средства и парични еквиваленти на 1 януари	18 107	12 963
Парични средства и парични еквиваленти на 31 декември	8 560	18 107

Приложенията на страници от 5 до 45 са неразделна част от финансовия отчет.

Изпълнителен директор:

Александър Матрозов

Главен счетоводител (съставител):

Силвия Кръстев

БОРИКА АД

ОТЧЕТ ЗА ПРОМЕНИТЕ В СОБСТВЕНИЯ КАПИТАЛ

за 2008 година

Приложения	Основен	Резерви	Неразпределена	Общо
	акционерен капитал		печалба	собствен капитал
	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000
Салдо на 31 декември 2006	2 500	11 419	5 291	19 210
Увеличаване на капитала с бонус акции	2 500	(2 500)	-	-
Разпределение на печалбата за:	-	5 291	(5 291)	-
* резерви	-	5 291	(5 291)	-
Нетна печалба за годината	-	-	5 417	5 417
Салдо на 31 декември 2007	5 000	14 210	5 417	24 627
Разпределение на печалбата за:	-	5 417	(5 417)	-
* резерви	-	5 417	(5 417)	-
Нетна печалба за годината	-	-	6 501	6 501
Салдо на 31 декември 2008	5 000	19 627	6 501	31 128

17

Приложенията на страници от 5 до 45 са неразделна част от финансовия отчет.

Изпълнителен директор:

Александър Матрозов

Главен счетоводител (съставител):

Силвия Кръстева

1. ИНФОРМАЦИЯ ЗА ДРУЖЕСТВОТО

“БОРИКА” е акционерно дружество, регистрирано в България със седалище и адрес на управление гр. София, бул. Цариградско шосе № 117.

“БОРИКА” е създадено през 1993 г. с Решение 34/04.02.1993г. на Управителния съвет на Българска народна банка (БНБ) като еднолично дружество с ограничена отговорност (ЕООД). С Решение 95/09.06.2004 г. на Управителния съвет на БНБ, изпълняващ функциите на едноличен собственик на “БОРИКА” ЕООД, на 1 юли 2004 г. е осъществено преобразуване на “БОРИКА” ЕООД чрез промяна на правната му форма в еднолично акционерно дружество “БОРИКА” ЕАД. На проведеното на 14 юни 2005 г. общо събрание на акционерите е приета промяна на търговската фирма на дружеството от еднолично акционерно дружество на акционерно дружество.

Собственост и управление

Към 31.12.2008 г. капиталът на дружеството е разпределен в акции с номинална стойност на една акция 1,000 лв.

Разпределението на акционерния капитал на дружеството е както следва:

- 1 Българска Народна Банка - 36.24 %;
- 2 ТБ "Инвестбанк" АД - 0.84 %;
- 3 "Общинска банка" АД - 4.48 %;
- 4 "Първа инвестиционна банка" АД - 6.60 %;
- 5 "Райфайзенбанк България" ЕАД - 2.60 %;
- 6 "Банка Пиреос България" АД - 1.28 %;
- 7 МКБ "Юнионбанк" АД - 0.40 %;
- 8 "Обединена българска банка" АД - 6.60 %;
- 9 " Корпоративна търговска банка" АД - 0.92 %;
- 10 "ПроКредит Банк България" АД - 0.60 %;
- 11 "Токуда банк" АД - 0.16 %;
- 12 "Банка ДСК " ЕАД - 6.60 %;
- 13 " Сосиете Женерал Експресбанк” АД - 5.32 %;
- 14 "Интернешънъл асет банк" АД - 0.92 %;
- 15 "Алианц Банк България" АД - 0.84%;
- 16 " УниКредит Булбанк" АД - 13.88 %;

- 17 "Централна кооперативна банка" АД - 2.92 %;
- 18 "СИБАНК" АД - 1.88 %;
- 19 "Юробанк И Еф Джи България" АД - 6.56 %;
- 20 "Емпорики Банк България" ЕАД - 0.12 %;
- 21 "Алфа банка - клон България" - 0.12 %;
- 22 "Българска банка за развитие" АД - 0.12 %.

Дружеството има едностепенна система на управление със съвет на директорите (СД) от 7 членове. Председател на СД е Димитър Костов. Дружеството се представлява и управлява от изпълнителния директор Александър Матрозов.

Към 31.12.2008 г. общият брой на персонала в дружеството е 57 служители (31.12.2007 г.: 56).

Предмет на дейност

Предметът на дейност на дружеството за отчетния период включва следните видове операции и сделки:

- обслужване на авторизация на картови плащания и обслужване на сетълмента на плащанията с банкови карти в RINGS в Република България;
- персонализиране на банкови карти и печатане на писма с ПИН код;
- обслужване на банки, членове на международни картови организации, при издаване, управление и плащания с картови продукти на тези организации;
- монтаж и включване на терминални устройства АТМ (банкомати) и ПОС към картовата система БОРИКА;
- сертифициране на терминални устройства АТМ и ПОС;
- обучение на персонала, обслужващ финансово банкомати;
- разработка на софтуер, свързан със системи за картови разплащания.

Финансова криза 2008 г.

Финансовата криза през 2008 г. не е повлияла върху дейността и икономическите показатели на дружеството и не се очаква рязък и съществен спад в обема предлагани услуги през следващия отчетен период.

2. ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ ОТ СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА НА ДРУЖЕСТВОТО

2.1. База за изготвяне на финансовия отчет

Финансовият отчет на “БОРИКА” АД е изготвен в съответствие с всички Международни стандарти за финансови отчети (МСФО), които се състоят от: стандарти за финансови отчети и от тълкувания на Комитета за разяснения на МСФО (КРМСФО), одобрени от Съвета по Международни счетоводни стандарти (СМСС), и Международните счетоводни стандарти и тълкуванията на Постоянния комитет за разясняване (ПКР), одобрени от Комитета по Международни счетоводни стандарти (КМСС), които ефективно са в сила на 1 януари 2008 г., и които са приети от Комисията на Европейския съюз.

За текущата финансова година са влезли в сила нови и/или ревизирани стандарти и тълкувания, издадени от Съвета по Международни счетоводни стандарти (СМСС) и респ. от Комитета за разяснения на МСФО, а именно:

- КРМСФО 11 МСФО 2 - Операции с групови и обратно изкупени акции (в сила за годишни периоди от 01.03.2007 г. Това тълкувание дава насоки относно третирането на операции с обратно изкупувани собствени акции или с акции на дружества от група в аспект (например, опции с акции на компанията-майка), т.е. дали следва тези операции да бъдат отчетени като операции по плащания на база акции уреждани с инструменти на собствен капитал или уреждани в парични средства в индивидуалните отчети на компанията-майка на съответните дружества от групата;
- КРМСФО 12 Договори по концесионни услуги (в сила за годишни периоди от 01.01.2008 г.- все още не е прието от ЕК). Това тълкувание се прилага за договори, при което дружество-оператор от частния сектор участва в изграждането, финансирането, оперирането и поддържането на инфраструктурата, предназначена за услуги от публичния сектор;
- КРМСФО 14 МСС 19 – Лимит относно актив от дефинирани доходи, минимални изисквания за фондиране и тяхното взаимодействие (в сила за годишни периоди от 01.01.2008 г.) Това тълкуване дава насоки относно оценяването на ограничението в МСС19 за сумата на надвишението, което може да се признава като актив. То обяснява също и как актив или пасив по пенсия може да бъде повлиян от договорни или законови изисквания за минимално фондиране;
- МСС 39 „Финансови инструменти: признаване и оценяване” и МСФО 7 „Финансови инструменти: оповестяване” – промени относно правилата за възможностите за прекласификация на определени финансови активи от категорията ”държани за търгуване” при наличие на необичайни обстоятелства (публикувани през м. октомври 2008 г. с ретроспективно действие от 1 юли 2008 г.). Тези промени бяха направени от СМСС, и респ. приети от ЕК, поради

изключителните сътресения на световните финансови пазари през третото тримесечие на 2008 г.

От възприемането на новите или ревизирани стандарти и/или тълкувания, в сила от 1 януари 2008 г., не са настъпили промени в счетоводната политика на дружеството и не е довело до промени в класификацията или оценката на отделни отчетни обекти.

Към датата на издаване за одобряване на този финансов отчет са издадени, но не са все още в сила няколко стандарти, променени стандарти и тълкувания, които не са били приети за по-ранно приложение от дружеството. От тях ръководството е преценило, че следните биха могли да имат потенциален ефект в бъдеще за промени в счетоводната политика и финансовите отчети на дружеството:

- МСС 1(променен)Представяне на финансовите отчети (в сила за годишни периоди от 01.01.2009 г.) Този стандарт въвежда отчет за всеобхватния(съвкупния) доход, като поставя акцент на разделението на промените в собствения капитал в резултат на операции със собствениците (капиталови операции) от тези, които не са резултат от операции със собствениците.Общият всеобхватния(съвкупен) доход може да бъде представен или в един отчет на всеобхватния(съвкупния) доход (обхващайки отчета за доходите и всички ефекти в собствения капитал, които не са резултат от операции със собствениците), или в два отчета – отчет за доходите и отделен отчет за всеобхватния/съвкупния доход. Допълнително, наименованието на счетоводния баланс е променено на отчет за финансовото състояние. Ръководството на дружеството е обмислило новите изисквания и промени на МСС 1. То очаква те да доведат до съществена промяна в представянето във финансовите отчети за 2009 г., особено по отношение на различните компоненти на доходите на дружеството.То е избрало да прилага двата отчета за представяне на съвкупния доход;
- Подобрения в МСФО – подобрения в МСС 1, 8, 10, 16, 19, 20, 23, 27 (с изключение на свързаните с промените в МСФО 3), 28(с изключение на свързаните с промените в МСФО 3 и съответните промени в МСС 27), 29, 31(с изключение на свързаните с промените в МСФО 3 и съответните промени в МСС 27),34, 36, 38, 39, 40 и 41; МСС 7 във връзка с МСС 16; МСФО 7 и МСС 32 във връзка с МСС 28 и 31 (в сила за годишни периоди от 01.01.2009 г.). Тези подобрения внасят частични промени в съответните стандарти, основно с цел да премахнат съществуваща непоследователност в правилата и изискванията на отделните стандарти и да се внесе по-прецизна терминология на понятията. Ръководството е направило проучване и е определило, че тези промени не биха оказали съществено влияние върху счетоводната политика и върху активите, пасивите и резултатите на дружеството, освен прецизиране на използваната терминология и разширяване на оповестяванията и/или въвеждане на нови такива.

Допълнително, за посочените по-долу нови стандарти, променени стандарти и приети тълкувания, които са издадени, но все още не са в сила към 1 януари 2008 г., ръководството е преценило, че следните не биха имали потенциален ефект за промени в счетоводната политика и финансовите отчети на дружеството:

- МСФО 8 Оперативни сегменти (в сила за годишни периоди от 01.01.2009 г.). Този стандарт ще замести МСС14. Стандартът изисква “управленски подход” при определянето на сегментите и представянето на сегментната информация в публичните финансови отчети, аналогично на установената вътрешно-управленска отчетност. Този стандарт не е приложим за дружеството, тъй като последното не е в обхвата му, както и то не е избрало доброволно да го прилага в счетоводната си политика;
- МСС 23 (променен) Разходи по заеми (в сила за годишни периоди от 01.01.2009 г.). Този стандарт, в променения си вариант, определя разходите за заеми, с които се финансира придобиването, строителството и производството на квалифицирани активи, да бъдат капитализирани като компонент от цената на придобиване (себестойността) на актива за срока на строителството/изграждането /производството. Ръководството е обмислило изискванията на променения стандарт и е установило, че те не биха породили преизчисляване през 2009 г. на сравнителните данни за предишните периоди тъй като дружеството не използва/произвежда в дейността си квалифицирани активи по смисъла на МСС 23;
- МСС 32 (променен) Финансови инструменти: Представяне и МСС 1 (променен) Представяне на финансовите отчети – относно упражняемите финансови инструменти (с пут опция) и задължения възникнали при ликвидация (в сила за годишни периоди от 01.01.2009 г.). Промените в тези стандарти изискват упражняеми финансови инструменти (с пут опция), както и инструменти, които налагат на предприятие задължение да предостави на друга страна рго гата дял от нетните му активи само в случай на ликвидация, да бъдат класифицирани като компоненти на собствения капитал, ако са налице определени условия. Ръководството на дружеството е обмислило новите промени на МСС 1 и МСС32 и счита, че те не биха оказали влияние на неговите активи и пасиви, както и не биха довели през 2009 г. до ретроспективни преизчисления на сравнителните данни за предходните години;
- МСФО 2 (променен) Плащане на база акции (в сила за годишни периоди от 01.01.2009 г.) – относно условия за придобиване (на права) и отменяния (анулирания). Тези промени поясняват определенията за условията за придобиване (на права), въвеждат концепцията за условия за непридобиване (на права) като налагат изискването последните да бъдат отразени в справедливата стойност на датата на представянето (споразумяването). Също така са включени правила за счетоводното третиране на условията на непридобиване (на права) и отменянията (анулиранията). Ръководството е направило проучване и е определило, че тези промени не биха оказали влияние върху счетоводната политика и върху активите, пасивите и резултатите на дружеството доколкото няма практика за подобен тип сделки и операции.;

- МСФО 3 (променен) Бизнес комбинации (в сила за годишни периоди от 01.01.2010 г.). Промените в стандарти са свързани с: разширяване на определението на “бизнес”, което вероятно би довело до разширяване на обхвата на придобиванията третиран като бизнес комбинации; оценяването на малцинственото (неконтролиращото) участие и представянето на сделките с него; третирането на разходите по придобиванията; оценяването на частта от цената на придобиването под условие и ефектите от нейните последващи промени; оценяване на предишни дялове в придобиваното дружество при поетапното придобиване и третиране на ефектите. Ръководството е преценило, че промените в този стандарт няма да окажат пряко влияние върху счетоводната политика на дружеството, доколкото последното не е компания-майка и не предвижда в близко бъдеще да извършва сделки, включени в обхвата на този стандарт.
- КРМСФО 13 Програми за лоялност на клиентите (в сила за годишни периоди от 01.07.2008 г.).(Това тълкувание дава пояснение, че в случаите, когато продукти или услуги се продават заедно с някаква форма на стимул за лоялност от страна на клиента, то тези взаимоотношения са многокомпонентни, и вземането по получаваното от клиента възнаграждение се разпределя между отделните компоненти на база справедлива стойност) Ръководството е направило проучване и е определило, че това тълкувание не би оказало влияние върху счетоводната политика и върху активите, пасивите и резултатите на дружеството доколкото няма практика за подобен тип сделки и операции;
- КРМСФО 15 Споразумение за изграждане на недвижими имоти (в сила за годишни периоди от 01.01.2009 г.- все още не е прието от ЕК). Това тълкувание дава пояснения кога и как приходите и разходите от продажба на недвижими имоти следва да бъдат признати, в случай че споразумението между купувач и строител е сключено преди изграждането на имота да е приключило, вкл. по приложението на МСС11 и МСС18. Ръководството е определило, че това тълкувание не би оказало влияние върху счетоводната политика и върху активите, пасивите и резултатите на дружеството доколкото дейността му не включва такъв тип сделки и операции;
- КРМСФО 16 Хеджиране на нетната инвестиция в чуждестранна дейност(в сила за годишни периоди от 01.01.2009 г.- все още не е прието от ЕК).Това тълкувание дава пояснения относно хеджирането на нетна инвестиция в чуждестранна дейност, като най-вече съдържа насоки за идентифициране на валутните рискове за квалифицирането на счетоводно отчитане на хеджирането на нетната инвестиция, както и как дружеството да определи сумата на печалбите и загубите, свързани с нетната инвестиция и с хеджиращия инструмент, за целите на признаването ѝ при освобождаването от инвестицията. Ръководството е определило, че това тълкувание не би оказало влияние върху счетоводната политика и върху активите, пасивите и резултатите на дружеството доколкото дейността му не включва такъв тип инвестиции и сделки;

- КРМСФО 17 Разпределяне на непарични активи към собствениците (в сила за годишни периоди от 01.01.2010 г.- все още не е прието от ЕК). Това тълкуване дава пояснения относно признаването на задължение за дивидент и неговата оценка, особено. Когато е предвидено разпределението да става чрез непарични активи. Ръководството е направило проучване и е определило, че това тълкуване не би оказало съществено влияние върху счетоводната политика на дружеството, доколкото то няма установена такава практика .
- КРМСФО 18 Трансфер на активи от клиенти (в сила за годишни периоди от 01.01.2009 г. - все още не е прието от ЕК). Това тълкуване дава пояснения за счетоводното третиране на получавани активи от предприятия в сектора на ютилити от техни клиенти или трети лица, които осигуряват достъп до и услуги свързани със снабдяване с газ, вода, ток и др. подобни. Тези активи са получавани във връзка с осигуряването на достъп или снабдяването с такъв тип услуги/стоки. Ръководството е определило, че това нова тълкуване не би оказало влияние върху счетоводната политика на дружеството, доколкото неговата дейност не е в този стопански сектор, нито включва подобни сделки и операции.

Финансовите отчети са изготвени на база историческата цена.

Дружеството води своите счетоводни регистри в български лев (BGN), който приема за отчетна валута за представяне. Данните в баланса и приложенията към него са представени в хиляди лева, освен ако нещо друго изрично не е указано.

Представянето на финансов отчет съгласно Международните стандарти за финансови отчети изисква ръководството да направи най-добри приблизителни оценки, начисления и разумно обосновани предположения, които оказват ефект върху отчетените стойности на активите и пасивите, на приходите и на разходите, и на оповестяването на условни вземания и задължения към датата на отчета. Тези приблизителни оценки, начисления и предположения са основани на информацията, която е налична към датата на финансовия отчет, поради което бъдещите фактически резултати биха могли да бъдат различни от тях. Обектите, които предполагат по-висока степен на субективна преценка или сложност на, или където предположенията и приблизителните счетоводни оценки са съществени за финансовия отчет, са оповестени в Приложения № 2.18.

2.2. Сравнителни данни

Дружеството представя сравнителна информация в този финансов отчет за една предходна година (период).

Когато е необходимо, сравнителните данни се рекласифицират, за да се постигне съпоставимост спрямо промени в представянето в текущата година.

2.3. Функционална валута и признаване на курсови разлики

Функционалната валута и отчетната валута на представяне на финансовия отчет на дружеството е българският лев. Левът е фиксиран по Закона за БНБ към еврото в съотношение BGN 1.95583:EUR 1.

При първоначално признаване, сделка в чуждестранна валута се записва във функционалната валута, като към сумата в чуждестранна валута се прилага обменният курс към момента на сделката или операцията. Паричните средства, вземанията и задълженията, като монетарни отчетни обекти, деноминирани в чуждестранна валута се отчитат във функционалната валута като се прилага заключителния курс на БНБ към 31 декември.

Немонетарните отчетни обекти в баланса, първоначално деноминирани в чуждестранна валута, се отчитат във функционалната валута като се прилага историческият обменен курс към датата на операцията и последващо не се преоценяват по заключителен курс.

Ефектите от курсовите разлики, свързани с уреждането на сделки в чуждестранна валута, или отчитането на сделки в чуждестранна валута по курсове, които са различни от тези, по които първоначално са били признати, се третират в отчета за доходите като текущи приходи и разходи към “други доходи/(загуби) от дейността”, нетно.

2.4. Приходи

Приходите в дружеството се признават на база принципа за начисляване и до степента, до която стопанските изгоди се придобиват от дружеството и доколкото приходите могат надеждно да се измерят.

При продажбите на стоки приходите се признават, когато всички съществени рискове и ползи от собствеността на стоките преминават в купувача.

При предоставянето на услуги, приходите се признават, отчитайки етапа на завършеност на сделката към датата на баланса, ако този етап може да бъде надеждно измерен, както и разходите, извършени по сделката и разходите за приключването ѝ.

Приходите се оценяват на база справедливата цена на продадените стоки и услуги, нетно от косвени данъци (данък добавена стойност) и предоставени отстъпки и работи.

Нетните разлики от промяна на валутните курсове, свързани с парични средства, търговски вземания и задължения, деноминирани в чуждестранна валута, се включват в отчета за доходите, когато възникнат, като се представят нетно към “други доходи/(загуби) от дейността”. В тази статия се представят и лихвите по банковите текущи и депозитни сметки.

2.5. Разходи

Разходите в дружеството се признават в момента на тяхното възникване и на база принципите на начисляване и съпоставимост.

Разходите за бъдещи периоди се отлагат за признаване като текущ разход за периода, през който договорите за които се отнасят, се изпълняват.

Финансовите разходи се включват в отчета за доходите, когато възникнат, и се състоят от: лихвени разходи, вкл. банкови такси и други преки разходи по кредити и банкови гаранции, курсови разлики от валутни заеми (нетно).

2.6. Имоти, машини и оборудване

Имотите, машините и оборудването (дълготрайни материални активи) са представени във финансовия отчет по историческа цена на придобиване (себестойност) намалена с натрупаната амортизация и загубите от обезценка.

Първоначално оценяване

При първоначалното си придобиване имотите, машините и оборудването се оценяват по себестойност, която включва покупната цена, вкл. митнически такси и всички преки разходи, необходими за привеждане на актива в работно състояние. Преките разходи са: разходи за подготовка на обекта, разходи за първоначална доставка и обработка, разходите за монтаж, разходи за хонорари на лица, свързани с проекта, невъзстановяеми данъци и др.

Дружеството е определило стойностен праг от 500 лв., под който придобитите активи независимо, че притежават характеристиката на дълготраен актив, се изписват като текущ разход в момента на придобиването им. Този разход се представя към разходите за амортизация в отчета за доходите.

Последващо оценяване

Избраният от дружеството подход за последваща балансова оценка на имотите, машините и оборудването е модела на себестойността по МСС 16 – себестойност, намалена с начислените амортизации и натрупаните загуби от обезценка.

Последващи разходи

Разходите за ремонти и поддръжка се признават за текущи в периода, през който са направени. Извършени последващи разходи, свързани с имоти, машини и оборудване, които имат характер на подмяна на определени възлови части и агрегати, или на преустройство и реконструкция, се капитализират към балансовата стойност на съответния актив и се преразглежда остатъчният му полезен живот към датата на капитализация. Същевременно, неамортизираната част на заменените компоненти се изписва от балансовата стойност на активите и се признава в текущите разходи за периода на преустройството.

Методи на амортизация

Дружеството използва линеен метод на амортизация на дълготрайните материални активи. Амортизирането на активите започва, когато те са на разположение за употреба. Срокът на годност на отделните групи активи е определен от ръководството съобразно: физическото износване, спецификата на оборудването, предоставената информация от предприятието-производител на тези активи, бъдещите намерения за употреба и с предполагаемото морално остаряване.

Полезният живот по групи активи е както следва:

- машини и оборудване – 7 г.
- сървъри и принтери – 5 г.
- компютри – 3 г.
- транспортни средства – 8 г.
- стопански инвентар – 7 г.

Когато отделни части на определен актив имат различен полезен живот те се обособяват като самостоятелни компоненти за целите на амортизирането.

Определеният срок на годност на дълготрайните активи се преглежда в края на всеки отчетен период и при установяване на значителни отклонения спрямо бъдещите очаквания за срока на използването на активите, същият се коригира перспективно.

Обезценка на активи

Балансовите стойности на дълготрайните материални активи подлежат на преглед за обезценка, когато са налице събития или промени в обстоятелствата, които показват, че балансовата стойност би могла да се отличава трайно от възстановимата им стойност. Ако са налице такива индикатори, че приблизително определената възстановима стойност е по-ниска от тяхната балансова стойност, то последната се коригира до възстановимата стойност на активите. Възстановимата стойност на дълготрайните материални активи е по-високата от двете: справедлива стойност без разходи за продажба или стойност при употреба. За определянето на стойността при употреба на активите бъдещите парични потоци се дисконтират до тяхната настояща стойност, като се прилага дисконтов фактор преди данъци, който отразява текущите пазарни условия и оценки на времевата стойност на парите и рисковете, специфични за съответния актив. Загубите от обезценка се отчитат в отчета за доходите.

Печалби и загуби от продажба

Материалните дълготрайни активи се отписват от баланса когато се извадят трайно от употреба и не се очакват от тях бъдещи стопански изгоди или се продадат. Печалбите или загубите от продажби на отделни активи от групата на “имоти, машини и оборудване” се определят чрез сравняването на приходите от продажбата и балансовата стойност на актива

към датата на продажбата. Те се посочват нетно, към “други доходи/ (загуби) от дейността” на лицевата страна на отчета за доходите.

2.7. Нематериални активи

Нематериалните активи са представени във финансовия отчет по цена на придобиване (себестойност), намалена с натрупаната амортизация и загубите от обезценка. В техния състав са включени лицензи за ползване на програмни продукти.

В дружеството се прилага линеен метод на амортизация на нематериалните активи при определен полезен живот 5 години.

Балансовата стойност на нематериалните активи подлежи на преглед за обезценка, когато са налице събития, или промени в обстоятелствата, които посочват, че балансовата стойност би могла да надвишава възстановимата им стойност. Тогава загубите от обезценката се включват в отчета за доходите.

Нематериалните активи се отписват от баланса когато се извадят трайно от употреба и не се очакват от тях бъдещи стопански изгоди или се продадат. Печалбите или загубите от продажби на отделни активи от групата на “нематериалните активи” се определят чрез сравняването на приходите от продажбата и балансовата стойност на актива към датата на продажбата. Те се посочват нетно, към “други доходи/(загуби) от дейността” на лицевата страна на отчета за доходите.

2.8. Материални запаси

Материалните запаси се оценяват по по-ниската от: доставна себестойност и нетна реализируема стойност.

Разходите, които се извършват, за да доведат материалите и стоките в тяхното настоящо състояние и местонахождение, се включват в цената на придобиване (себестойността) - това са всички доставни разходи, които включват: покупна цена, вносни мита и такси, транспортни разходи, невъзстановяеми данъци и други разходи, които допринасят за привеждане на материалните запаси в готов за тяхното използване вид.

При употребата (продажбата) на материалните запаси се използва методът на първа входяща-първа изходяща цена.

Нетната реализируема стойност представлява приблизително определената продажна цена на даден актив в нормалния ход на стопанска дейност, намалена с приблизително определените разходи по довършването в търговски вид на този актив и приблизително определените разходи за реализация. Тя се определя на база анализ от специалисти в дружеството, като се използва информация за цени от последни доставки и/или офертни цени на материални запаси от същия вид.

2.9. Търговски и други вземания

Търговските вземания се представят и отчитат по справедлива стойност на база стойността на оригинално издадената фактура (себестойност), намалена с размера на обезценката за несъбираеми суми. Приблизителната оценка за загуби от съмнителни и несъбираеми вземания се прави, когато за събираемостта на цялата сума или на част от нея съществува висока несигурност. Балансовата стойност се коригира чрез използването на корективна сметка, където се натрупват всички обезценки, а сумата на загубата от обезценка за периода се признава в отчета за доходите към други разходи. В случаите на последващо възстановяване на обезценка то се посочва към други доходи за сметка на намаление на коректива.

Несъбираемите вземания се изписват, когато правните основания за това настъпят.

2.10. Депозити в банки

Депозити в банки представляват вземания от банки по инвестирани свободни парични ресурси под формата на срочни депозити с оригинален матуритет над 3 месеца. Депозитите се оценяват и се представят в баланса по амортизируема стойност.

В счетоводния баланс те се представят към групата на “депозити в банки”, с инвестиционна цел, а в отчета за паричните потоци – към паричните потоци, ангажирани в инвестиционната дейност на дружеството.

2.11. Пари и парични еквиваленти

Паричните средства включват касовите наличности и разплащателните сметки, а паричните еквиваленти - краткосрочните депозити в банки, чийто оригинален матуритет е по-малък от 3 (три) месеца .

За целите на изготвянето на отчета за паричните потоци:

- паричните постъпления от клиенти и паричните плащания към доставчици са представени брутно, с включен ДДС (20%);
- получените лихви по разплащателни сметки са представени в оперативната дейност;
- получените лихви от инвестиции на дружеството в постоянно продължавани парични депозити – като инвестиционна дейност, доколкото по съдържание тези операции представляват инвестиране на свободни ресурси на дружеството.
- платеният ДДС по покупки на дълготрайни активи се посочва като “плащания към доставчици” към паричните потоци от оперативна дейност, доколкото той участва и се възстановява заедно и в оперативните потоци на дружеството за съответния период (месец).

2.12.Задължения към доставчици и други задължения

Задълженията към доставчици и другите текущи задължения се отчитат по стойността на оригиналните фактури (себестойност), която се приема за справедливата стойност на сделката и ще бъде изплатена в бъдеще срещу получените стоки и услуги.

В случаите на разсрочени плащания над обичайния кредитен срок, при който не е предвидено допълнително плащане на лихва или лихвата значително се различава от обичайния пазарен лихвен процент, задълженията се оценяват първоначално по тяхната справедлива стойност, а последващо – по амортизируема стойност, след приспадане на инкорпорираната в тяхната номинална стойност лихва, определена по метода на ефективната лихва. Приложение 2.17.

2.13.Оперативен лизинг

Лизингополучател

Лизинг, при който наемодателят продължава да притежава съществената част от всички рискове и стопански изгоди от собствеността върху дадения актив се класифицира като оперативен лизинг. Поради това активът не се включва в баланса на лизингополучателя.

Плащанията във връзка с оперативния лизинг се признават като разходи в отчета за доходи на база линеен метод за периода на лизинга.

Лизингодател

Наемодателят продължава да притежава съществена част от всички рискове и стопански изгоди от собствеността върху дадения актив. Поради това този актив продължава да е включен в състава на неговите дълготрайни материални активи като амортизацията му за периода се включва в текущите разходи на лизингодателя.

Приходът от наеми от оперативен лизинг се признава на базата на линейния метод в продължение на срока на съответния лизинг. Първоначално направените преки разходи във връзка с договарянето и уреждането на оперативния лизинг, се добавят към балансовата стойност на отдадените активи и се признават на базата на линейния метод в продължение на срока на лизинга.

2.14.Пенсионни и други задължения към персонала по социалното и трудово законодателство

Трудовите и осигурителни отношения с работниците и служителите в дружеството се основават на разпоредбите на Кодекса на труда и на разпоредбите на действащото осигурително законодателство.

Основно задължение на работодателя е да извършва задължително осигуряване на наетия персонал за фонд “Пенсии”, допълнително задължително пенсионно осигуряване (ДЗПО), фонд “Общо заболяване и майчинство” (ОЗМ), фонд “Безработица”, фонд “Трудова злополука и професионална болест” (ТЗПБ), фонд “Гарантирани вземания на работниците и служителите” (ГВРС) и здравно осигуряване.

Размерите на осигурителните вноски се утвърждават конкретно със Закона за бюджета на ДОО и Закона за бюджета на НЗОК за съответната година. Вноските се разпределят между работодателя и осигуреното лице в съотношение, което се променя ежегодно и е определено в Кодекса за социално осигуряване. Общият размер на вноската за: фонд “Пенсии”; допълнително задължително пенсионно осигуряване; фонд “Общо заболяване и майчинство”; фонд “Безработица” и здравното осигуряване за 2007-2008 г. е както следва:

- за периода 01.01.2007 г. – 30.09.2007 г.

- за работещите при условията на трета категория труд 35.5% (разпределено в съотношение работодател/осигурено лице 65:35).

- за периода 01.10.2007 г. – 31.12.2007 г.

- за работещите при условията на трета категория труд 32.5% (разпределено в съотношение работодател/осигурено лице 65:35).

- за периода 01.01.2008 г. – 31.12.2008 г.

- за работещите при условията на трета категория труд 32.5% (разпределено в съотношение работодател/осигурено лице 60:40).

В допълнение, изцяло за своя сметка работодателят прави осигурителна вноска за фонд “Гарантирани вземания на работниците и служителите” в размер на 0.5%, както и осигурителна вноска за фонд “Трудова злополука и професионална болест”, която е диференцирана за различните предприятия от 0.4% до 1.1% в зависимост от икономическата дейност на предприятието (съгласно Приложение 2 на ЗБДОО за 2008 г.), за дружеството е 0.4%.

Осигурителните и пенсионни планове, прилагани от дружеството в качеството му на работодател, се основават на българското законодателство и са планове с дефинирани вноски. При тези планове работодателят плаща месечно определени вноски в държавните фондове “Пенсии”, фонд “Общо заболяване и майчинство”, фонд “Безработица”, фонд “Трудова злополука и професионална болест”, фонд “Гарантирани вземания на работниците и служителите”, както и за допълнително задължително пенсионно осигуряване (универсални и професионални пенсионни фондове) - на база фиксираните по закон проценти (посочени по-горе) и няма друго допълнително правно или конструктивно задължение за доплащане във фондовете в бъдеще. Аналогично са задълженията по отношение на здравното осигуряване.

Към дружеството няма създаден и функциониращ частен доброволен осигурителен фонд.

Краткосрочни доходи

Краткосрочните доходи за персонала под формата на възнаграждения, бонуси и социални доплащания и придобивки (изискуеми в рамките на 12 месеца след края на периода, в който персоналят е положил труд за тях или е изпълнил необходимите условия) се признават като разход в отчета за доходите в периода, в който е положен трудът за тях или са изпълнени изискванията за тяхното получаване, и като текущо задължение (след приспадане на всички

платени вече суми и полагащи се удържки) в размер на недисконтираната им сума. Дължимите от дружеството вноски по социалното и здравно осигуряване се признават като текущ разход и задължение в недисконтиран размер, заедно и в периода на начисление на съответните доходи, с които те са свързани.

Към датата на всеки финансов отчет дружеството прави оценка на сумата на очакваните разходи по натрупващите се компенсирани отпуски, която се очаква да бъде изплатена като резултат от неизползваното право на натрупан отпуск. В оценката се включват приблизителната преценка за разходите за самите възнаграждения и разходите за вноски по задължителното обществено и здравно осигуряване, които работодателят дължи върху тези суми.

Дългосрочни доходи при пенсиониране

Съгласно Кодекса на труда работодателят е задължен да изплаща на персонала при настъпване на пенсионна възраст обезщетение, което в зависимост от трудовия стаж в предприятието може да варира между 2 и 6 брутни работни заплати към датата на прекратяване на трудовото правоотношение. По своите характеристики тези схеми представляват планове с дефинирани доходи.

Изчислението на размера на тези задължения налага участието на квалифицирани актюери, за да може да се определи тяхната сегашна стойност към датата на отчета, по която те се представят в баланса, коригирана с размера на непризнатите актюерски печалби и загуби, а респ. изменението в стойността им, вкл. признатите актюерски печалби и загуби - в отчета за доходите.

Разходите за минал стаж се признават веднага в отчета за доходите.

Към датата на всеки годишен финансов отчет, дружеството назначава сертифицирани актюери, които издават доклад с техните изчисления относно дългосрочните му задължения към персонала за обезщетения при пенсиониране. За целта те прилагат кредитния метод на прогнозните единици. Сегашната стойност на задължението по дефинираните доходи се изчислява чрез дисконтиране на бъдещите парични потоци, които се очаква да бъдат изплатени в рамките на матуритета на това задължение и при използването на лихвените равнища на държавни дългосрочни облигации, деноминирани в български лева.

Актюерските печалби и загуби произтичат от промени в актюерските предположения и опита. Тези, които надвишават 10 % от сегашната стойност на задължението по дефинираните доходи в края на предходната година, се амортизират и признават в отчета за доходите за срока на усреднения остатъчен срок на трудов стаж.

Измененията в размера на задълженията на дружеството към персонала за обезщетения при пенсиониране, вкл. и лихвата от разгръщането на сегашната стойност и признатите актюерски печалби или загуби се признават към разходи за персонала в отчета за доходите.

Доходи при напускане

Съгласно разпоредбите на Кодекса на труда, работодателят има задължение да изплати при прекратяване на трудовия договор, преди пенсиониране, обезщетения за:

- неспазено предизвестие - брутното трудово възнаграждение за един месец;
- поради закриване на предприятието или на част от него, съкращаване в щата, намаляване на обема на работа и спиране на работа за повече от 15 дни и др. – брутното трудово възнаграждение за един месец;
- при прекратяване на трудовия договор поради болест – обезщетение в размер на 2 брутни месечни работни заплати;
- за неизползван платен годишен отпуск - за съответните години за времето, което се признава за трудов стаж.

Дружеството признава задължения към персонала по доходи при напускане преди настъпване на пенсионна възраст, когато е демонстриран обвързващ ангажимент, на база анонсиран план, да се прекрати трудовият договор със съответните лица без да има възможност да се отмени, или при формалното издаване на документите за доброволно напускане. Доходи при напускане, платими повече от 12 месеца, се дисконтират и представят в баланса по тяхната сегашна стойност.

2.15. Акционерен капитал и резерви

“БОРИКА” е акционерно дружество. Като такова то е задължено да регистрира в Търговския регистър определен размер на **акционерен капитал**, който да служи като обезпечение на кредиторите на дружеството за изпълнение на техните вземания към него. Акционерите отговарят за задълженията на дружеството до размера на своето акционерно участие в капитала и могат да претендират връщане на това участие само в производство по ликвидация или несъстоятелност. Дружеството отчита основния си капитал по номинална стойност на регистрираните в съда акции.

Съгласно изискванията на Търговския закон и устава дружеството е длъжно да формира и **фонд Резервен**, като източници на фонда могат да бъдат:

- най-малко една десета от печалбата, която се отделя, докато средствата във фонда достигнат една десета част от капитала или по-голяма част, по решение на Общото събрание;
- средствата, получени над номиналната стойност на акциите при издаването им (премиен резерв);
- други източници, предвидени по решение на Общото събрание.

Съгласно изискванията на Търговския закон средствата от фонда могат да се използват само за покриване на годишната загуба и на загуби от предходни години. Когато средствата във фонда достигнат определения минимален размер, средствата над тази сума могат да бъдат използвани за увеличаване на капитала.

2.16. Данъци върху печалбата

Текущите данъци върху печалбата се определят в съответствие с изискванията на българското данъчно законодателство – Закона за корпоративното подоходно облагане. Номиналната данъчната ставка за 2008 г. е 10 %. (2007 г.: 10 %)

Отсрочените данъци се определят чрез прилагане на балансовия пасивен метод по отношение на всички временни разлики към датата на финансовия отчет, които съществуват между балансовите стойности и данъчните основи на отделните активи и пасиви.

Отсрочените данъчни пасиви се признават за всички облагаеми временни разлики, с изключение на тези, породили се от признаването на актив или пасив, който към датата на стопанската операция не е повлиял върху счетоводната и данъчната печалба/(загуба).

Отсрочените данъчни активи се признават за всички намаляеми временни разлики и за неизползваните данъчни загуби, до степента, до която е вероятно те да се проявят обратно и да бъде генерирана в бъдеще достатъчна и облагаема печалба или да се проявят облагаеми временни разлики, от които да могат да се приспаднат тези намаляеми разлики, с изключение на разликите, породили се от признаването на актив или пасив, който към датата на стопанската операция не е повлиял върху счетоводната и данъчната печалба/(загуба).

Балансовата стойност на всички отсрочени данъчни активи се преглеждат на всяка дата на баланса и се редуцират до степента, до която е вероятно те да се проявят обратно и да се генерира достатъчно облагаема печалба или проявяващи се през същия период облагаеми временни разлики, с които те да могат да бъдат приспаднати или компенсирани.

Отсрочените данъци, свързани с обекти, които са отчетени директно в собствения капитал или друга балансова позиция, също се отчитат директно към съответния капиталов компонент или балансовата позиция.

Отсрочените данъчни активи и пасиви се оценяват на база данъчните ставки, които се очаква да се прилагат за периода, през който активите ще се реализират, а пасивите ще се уредят (погасят), на база данъчните закони, които са в сила или в голяма степен на сигурност се очаква да са в сила. Приложената данъчна ставка към 31.12.2008 г. е 10 % (31.12.2007 г.: 10 %).

2.17. Финансови инструменти

2.17.1. Финансови активи

Дружеството класифицира своите финансови активи в категорията “кредити и вземания”, включително паричните средства и еквиваленти. Класификацията е в зависимост от същността и целите (предназначението) на финансовите активи към датата на тяхното придобиване. Ръководството определя класификацията на финансовите активи на дружеството към датата на първоначалното им признаване в баланса.

Обичайно дружеството признава в баланса си финансовите активи на датата на търгуване – датата, на която то се е обвързало (поело е окончателен ангажимент) да закупи

съответните финансови активи. Всички финансови активи първоначално се оценяват по тяхната справедлива стойност плюс преките разходи по транзакцията.

Финансовите активи се отписват от баланса на дружеството, когато правата за получаване на парични средства (потоци) от тези активи са изтекли, или са прехвърлени и дружеството е прехвърлило съществената част от рисковете и ползите от собствеността върху актива на друго дружество (лице). Ако дружеството продължава да държи съществената част от рисковете и ползите асоциирани със собствеността на даден трансфериран финансов актив, то продължава да признава актива в баланса си, но признава също и обезпечено задължение (заем) за получените средства.

Кредити и вземания са недеривативни финансови активи с фиксирани или установими плащания, които не се котират на активен пазар. Те се оценяват в баланса по тяхната амортизируема стойност при използването на метода на ефективната лихва, намалена с направена обезценка. Тези активи се включват в групата на текущите активи, когато матуритетът им е в рамките на 12 месеца или в един обичаен оперативен цикъл на дружеството, а останалите – като нетекущи. Тази група финансови активи включва: търговски вземания, други вземания от контрагенти и трети лица, парични средства и парични еквиваленти от баланса. Лихвеният доход по вземанията се признава на база ефективна лихва, освен при краткосрочните вземания под три месеца, където признаването на такава лихва е неоснователно като несъществено и в рамките на обичайните кредитни условия. Той се представя в отета за доходите към “други доходи от дейността”.

2.17.2. Финансови пасиви

Финансовите пасиви на дружеството включват задължения към доставчици и други контрагенти. Първоначално те се признават в баланса по справедлива стойност, нетно от преките разходи по транзакцията, а последващо – по амортизируема стойност по метода на ефективната лихва. (Приложение № 2.11)

2.18. Преценки от определящо значение при прилагане счетоводната политика на дружеството. Ключови приблизителни оценки и предположения с висока несигурност

Актьорски изчисления

При определяне на сегашната стойност на дългосрочните задължения към персонала при пенсиониране са използвани изчисления на сертифицирани актьори, базирани на предположения за смъртност, темп на текучество на персонала, бъдещо ниво на работни заплати и дисконтов фактор, които предположения са преценени от ръководството като разумни и уместни за дружеството. (Приложение № 19)

Обезценки на вземания

Провизия за обезценка на търговски вземания се формира когато са налице обективни доказателства, че дружеството няма да може да събере цялата сума по тях съгласно

оригиналните условия на вземанията. Значителни финансови затруднения на длъжника по вземането, вероятност длъжникът да влезе в процедура по несъстоятелност, или друга финансова реорганизация, неизпълнението или просрочието в плащането повече от 90 дни се вземат под внимание от ръководството, когато се определя и класифицира дадено вземане за обезценка. Стойността на обезценката е разликата между балансовата стойност на даденото вземане и сегашната стойност на очакваните бъдещи парични потоци от това вземане, дисконтирани по пазарен лихвен процент към датата на баланса (на база инвестиционните депозити). Когато дадено вземане се прецени като напълно несъбираемо, то се отписва.

3. ПРИХОДИ

	2008 BGN '000	2007 BGN '000
Предоставяне на услуги	12,586	11,926
Продажби на модули и консумативи за банкомати	662	518
Продажби на лицензи за ново инсталирани терминални устройства и сертификати	<u>350</u>	<u>320</u>
Общо	<u>13,598</u>	<u>12,764</u>

Приходите от предоставяне на услуги включват:

	2008 BGN '000	2007 BGN '000
Транзакции с банкови карти	8,903	8,468
Персонализация и управление на карти	1,549	1,391
Инсталация на терминални устройства АТМ и ПОС и сервиз на АТМ	1,480	1,286
Телекомуникационни такси	351	272
Такси Aristion, Master Card, 3 D търговци	105	133
Обучение на оператори на АТМ	90	74
Услуги по реализиране на интерфейсна връзка	89	278
Допълнителни услуги (справки, статистики)	<u>19</u>	<u>24</u>
Общо	<u>12,586</u>	<u>11,926</u>

4. ДРУГИ ДОХОДИ/(ЗАГУБИ) ОТ ДЕЙНОСТТА

	2008 BGN '000	2007 BGN '000
Лихви по депозити и текущи сметки	399	31
Положителни/(отрицателни) разлики от промяна на валутни курсове, нетно	165	(121)
Други приходи	<u>-</u>	<u>26</u>
Общо	<u>564</u>	<u>(64)</u>

Като други приходи през 2007 г. са представени нетно възстановените данъци по данъчно ревизионен акт в размер на 26 х.лв.

5. РАЗХОДИ ЗА МАТЕРИАЛИ

	2008	2007
	BGN '000	BGN '000
Основни материали	234	194
Горива и енергия	80	69
Офис и канцеларски материали	30	39
Рекламни материали	21	21
Общо	365	323

Разходите за *основни материали* включват: ленти, използвани при персонализация на банкови карти, пликосе за отпечатване на ПИН писма и материали използвани при сервизирането на банкомати.

6. РАЗХОДИ ЗА ПЕРСОНАЛА

	2008	2007
	BGN '000	BGN '000
Възнаграждения и заплати	1,848	1,519
Вноски по социалното осигуряване	242	206
Социални придобивки и плащания	203	196
Начислени суми за неизползвани платени отпуски	86	92
Начислени суми за дългосрочни задължения на персонала	13	11
Начислени суми за осигуровки върху отпуски	13	17
Общо	2,405	2,041

Начисленията за дългосрочни задължения на персонала включват:

	2008	2007
	BGN '000	BGN '000
Разход за лихви	4	3
Разход за текущ стаж	9	8
Общо	13	11

7. РАЗХОДИ ЗА ВЪНШНИ УСЛУГИ

	<i>2008</i>	<i>2007</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Сервизни и лицензни такси	1,033	1,132
Услуги по комуникация	246	349
Транспорт и монтаж на АТМ	238	193
Такси за сертификати	160	171
Наеми	147	147
Консултантски услуги	131	192
Обучения	86	50
Такса за сетълмент на междубанкови транзакции	20	20
Застраховки	17	21
Текущи ремонти	15	12
Банкови такси	12	13
Данъци и такси	8	10
Абонамент	4	5
Други услуги	2	5
Общо	<u>2,119</u>	<u>2,320</u>

8. ДРУГИ РАЗХОДИ ЗА ДЕЙНОСТТА

	<i>2008</i>	<i>2007</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Командировки	78	84
Брак на активи	22	60
Представителни разходи	12	14
Други	4	5
Общо	<u>116</u>	<u>163</u>

9. ДАНЪЧНО ОБЛАГАНЕ

Основните компоненти на разхода за данъци за периодите, завършващи на 31 декември са:

	<i>2008</i>	<i>2007</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
<u>Отчет за доходите</u>		
Данъчна печалба за годината по данъчна декларация	7,435	5,848
Текущ разход за данъци върху печалбата за годината	743	585
Отстъпка съгласно чл. 92 ал.5 от ЗКПО	(1)	-
<i>Отсрочени данъци върху печалбата</i>		
Свързани с възникване и обратно проявление на временни разлики	(18)	15
Общо разход за данъци върху печалбата, отчетен в отчета за доходите	<u>724</u>	<u>600</u>
Равнение на разхода за данъци върху печалбата, определен спрямо счетоводния резултат		
	<i>2008</i>	<i>2007</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
<i>Счетоводна печалба за годината</i>	7,225	6,017
Данъци върху печалбата - 10 %	722	602
Отстъпка съгласно чл. 92 ал.5 от ЗКПО	(1)	-
Постоянни разлики между счетоводната печалба и данъчната печалба -(28) х.лв. (2007 г.: 20 х.лв.)	3	(2)
Общо	<u>724</u>	<u>600</u>

10. ИМОТИ, МАШИНИ И ОБОРУДВАНЕ

	<i>Земя</i>		<i>Машины, съоръжения и оборудване</i>		<i>Транспортни средства и други</i>		<i>Разходи за придобиване</i>		<i>Общо</i>	
	2008	2007	2008	2007	2008	2007	2008	2007	2008	2007
	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000
Отчетна стойност										
Салдо на 1 януари	392	-	6,347	5,720	306	292	216	-	7,261	6,012
Придобити	-	392	477	1,073	7	54	234	216	718	1,735
Отписани	-	-	(176)	(446)	(5)	(40)	(144)	-	(325)	(486)
Салдо на 31 декември	392	392	6,648	6,347	308	306	306	216	7,654	7,261
Натрупана амортизация										
Салдо на 1 януари	-	-	3,500	2,953	152	114	-	-	3,652	3,067
Начислена амортизация за годината	-	-	952	939	42	78	-	-	994	1,017
Отписана амортизация	-	-	(176)	(392)	(5)	(40)	-	-	(181)	(432)
Салдо на 31 декември	-	-	4,276	3,500	189	152	-	-	4,465	3,652
Балансова стойност										
на 31 декември	392	392	2,372	2,847	119	154	306	216	3,189	3,609
Балансова стойност на 1 януари	392	-	2,847	2,767	154	178	216	-	3,609	2,945

Към 31.12.2008 г. в състава на дълготрайните материални активи са включени активи с отчетна стойност 803 х. лв. (31.12.2007 г.: 458 х.лв.), които са напълно амортизирани, но продължават да се използват в стопанската дейност.

Преглед за обезценка

Към 31.12.2008 г. е направен преглед на оценките на дълготрайните материални активи от технически експерти на дружеството, за да се определи дали са настъпили условия за тяхна обезценка. Въз основа на този преглед ръководството на "БОРИКА" АД е определило, че към 31.12.2008 г. не са установени условия за обезценка в стойността на дълготрайните активи.

БОРИКА АД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ГОДИШНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2008 г.

Към 31.12.2008 г. няма учредени тежести (ипотеки, залози) върху машините и оборудването на дружеството (31.12.2007 г.: няма).

11. НЕМАТЕРИАЛНИ АКТИВИ

	<i>Програмни продукти</i>		<i>Разходи за придобиване</i>		<i>Общо</i>	
	<i>2008</i>	<i>2007</i>	<i>2008</i>	<i>2007</i>	<i>2008</i>	<i>2007</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Отчетна стойност						
Салдо на 1 януари	3,136	2,860	25	25	3,161	2,885
Придобити	121	276	44	-	165	276
Отписани	(21)	-	-	-	(21)	-
Салдо на 31 декември	<u>3,236</u>	<u>3,136</u>	<u>69</u>	<u>25</u>	<u>3,305</u>	<u>3,161</u>
Натрупана амортизация						
Салдо на 1 януари	2,042	1,622	-	-	2,042	1,622
Начислена амортизация за годината	436	420	-	-	436	420
Отписана амортизация за годината	(21)	-	-	-	(21)	-
Салдо на 31 декември	<u>2,457</u>	<u>2,042</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>2,457</u>	<u>2,042</u>
Балансова стойност на 31 декември	<u>779</u>	<u>1,094</u>	<u>69</u>	<u>25</u>	<u>848</u>	<u>1,119</u>
Балансова стойност на 1 януари	<u>1,094</u>	<u>1,238</u>	<u>25</u>	<u>25</u>	<u>1,119</u>	<u>1,263</u>

12. МАТЕРИАЛНИ ЗАПАСИ

	<i>31.12.2008</i>	<i>31.12.2007</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Стоки	129	144
Материали	58	103
Незавършени услуги	-	39
Общо	<u>187</u>	<u>286</u>

Наличните към 31 декември *материали* включват: ленти за персонализация на карти, пликкове за отпечатване на ПИН писма, резервни части за банкомати.

Наличните *стоки* се състоят от интегрирани модули и модеми за доокомплектоване на банкомати.

Към 31.12.2007 г. в стойността на незавършените услуги са включени вложените модули по неприключени договори за монтаж на банкомати.

Наличните материални запаси са представени в баланса по цена на придобиване.

Комисия от специалисти от дружеството е извършила преглед на наличните към 31.12.2008 г. запаси и очакванията за тяхната бъдеща реализация. В резултат на направения цялостен преглед и анализ на разполагаемите запаси е установено, че не са налице условия за обезценка до нетна реализируема стойност.

13. ТЪРГОВСКИ ВЗЕМАНИЯ

<i>Вид на вземането</i>	<i>31.12.2008</i> <i>BGN '000</i>	<i>31.12.2007</i> <i>BGN '000</i>
Вземания от клиенти	1,478	1,322
<i>В т.ч. до 3 м.</i>	<i>1,478</i>	<i>1,322</i>
Предоставени аванси на доставчици	3	35
Общо	<u>1,481</u>	<u>1,357</u>

Вземанията от клиенти към 31.12.2008 г са текущи и са свързани с услуги, предоставени през месец декември 2008 г. По-голямата част от тях са събрани в началото на 2009 г.

Вземанията са левови и безлихвени.

Всички вземания се обслужват редовно в рамките на 30 дни от датата на получаване на фактурата.

Предоставени аванси на доставчици

<i>Вид на вземането</i>	<i>31.12.2008</i> <i>BGN '000</i>	<i>31.12.2007</i> <i>BGN '000</i>
Аванси за услуги	3	4
Аванси за доставка на материали	-	31
Общо	<u>3</u>	<u>35</u>

14. ДРУГИ ТЕКУЩИ АКТИВИ

	<i>31.12.2008</i>	<i>31.12.2007</i>
<i>Вид на вземането</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Предплатени разходи	172	135
Данъци за възстановяване	17	91
Други	<u>30</u>	<u>15</u>
Общо	<u>219</u>	<u>241</u>

Предплатени разходи за бъдещи периоди

<i>Вид</i>	<i>31.12.2008</i>	<i>31.12.2007</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Абонаменти	112	100
Годишна такса RINGS	20	20
Застраховки	9	9
Медицински такси	<u>31</u>	<u>6</u>
Общо	<u>172</u>	<u>135</u>

Тези разходи ще бъдат признати като текущи в отчета за доходите през следващите 12 месеца на равни месечни части.

Другите вземания включват вземания от AMEX (валутни и безлихвени) -30 х.лв. (31.12.2007 г.: 15 х.лв.) В началото на 2008 г. вземанията са събрани.

15. ДЕПОЗИТИ В БАНКИ

	<i>31.12.2008</i>	<i>31.12.2007</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Срочни депозити в лева, с оригинален матуритет от 6 до 12 месеца	15,079	-
Срочни депозити във валута, с оригинален матуритет 6 месеца	<u>2,388</u>	<u>558</u>
	<u>17,467</u>	<u>558</u>

Договорените лихвени равнища на депозитите в лева са от 5.45% до 7,9 %.

Към 31.12.2008 г. амортизируемата стойност на предоставените депозити във валута включва: 162 х. евро и 1,494 х.щ.д. (31.12.2007 г.: 162 х. евро и 184 х. щ. д.) при договорени лихвени нива от 1,85 % до 2,60 % (2007 г.:1.9 % до 2.6 %).

16. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ

	<i>31.12.2008</i>	<i>31.12.2007</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Разплащателни сметки в левове	7,238	16,702
Разплащателни сметки във валута	1,318	1,403
Парични средства в каса	<u>4</u>	<u>2</u>
Общо	<u>8,560</u>	<u>18,107</u>

Паричните средства във валута са в щатски долари –943 х. щ.д. и в евро – 4 х.евро (31.12.2007 г.: 1,052 х. щ.д. и 1 х.евро).

Лихвените равнища по разплащателните сметки във валута и лева за 2008 г. са в размер от 0.1% до 0.2 % (2007 г: от 0.1% до 0.2 %).

17. КАПИТАЛ И РЕЗЕРВИ

	<i>31.12.2008</i>	<i>31.12.2007</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Основен акционерен капитал	5,000	5,000
Резерви	19,627	14,210
Нетна печалба за годината	<u>6,501</u>	<u>5,417</u>
Общо	<u>31,128</u>	<u>24,627</u>

Основен акционерен капитал

Към 31.12.2008 г. регистрираният акционерен капитал на “БОРИКА” АД е разпределен в 5,000 обикновени поименни акции с право на глас с номинална стойност 1,000 лв. всяка една.

Счетоводната балансова стойност на една акция към 31.12.2008 г. е в размер на 6,226 лева (31.12.2007 г.:4,925 лева).

Резервите на дружеството са формирани от разпределение на печалбите, съгласно изискванията на Търговския закон и устава на дружеството.

18. ПАСИВИ ПО ОТСРОЧЕНИ ДАНЪЦИ

Отсрочените данъци върху печалбата към 31 декември са свързани със следните обекти в баланса:

	<i>временна разлика</i>	<i>данък</i>	<i>временна разлика</i>	<i>данък</i>
	<i>31.12.2008</i>	<i>31.12.2008</i>	<i>31.12.2007</i>	<i>31.12.2007</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Описание на обектите				
Имоти, машини и оборудване	1,511	(151)	1,680	(168)
Общо пасиви по отсрочени данъци	<u>1,511</u>	<u>(151)</u>	<u>1,680</u>	<u>(168)</u>
Начисления за непозлзвани отпуски	(168)	17	(168)	17
Начисления за дългосрочни задължения към персонала при пенсиониране	<u>(73)</u>	<u>7</u>	<u>(60)</u>	<u>6</u>
Общо активи по отсрочени данъци	<u>(241)</u>	<u>24</u>	<u>(228)</u>	<u>23</u>
Нетно салдо на отсрочени данъци върху печалбата	<u>1,270</u>	<u>(127)</u>	<u>1,452</u>	<u>(145)</u>

При признаването на отсрочените данъчни активи е взета предвид вероятността, отделните разлики да имат обратно проявление в бъдеще и възможностите на дружеството да генерира достатъчна данъчна печалба през следващите отчетни периоди.

Изменението в салдото на отсрочените данъци за годината е както следва:

	<i>2008</i>	<i>2007</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Пасиви по отсрочени данъци на 1 януари, нетно (Икономия)/разход от отсрочени данъци, отчетен в отчета за доходите (Приложение 9)	145	130
	<u>(18)</u>	<u>15</u>
Пасиви по отсрочени данъци на 31 декември, нетно	<u>127</u>	<u>145</u>

Изменението в салдото на отсрочените данъчни пасиви през годината е както следва:

Пасиви по отсрочени данъци	<i>Амортизация на имоти, машини, оборудване</i>	<i>BGN '000</i>
Салдо на 1 януари 2007 година		149
Разход от отсрочени данъци, отчетен в отчета за доходите		19
Салдо на 31 декември 2007 година		168
Икономия от отсрочени данъци, отчетена в отчета за доходите		(17)
Салдо на 31 декември 2008 година		151

Изменението в салдото на отсрочените данъчни активи през годината е както следва:

Активи по отсрочени данъци	<i>начисления за неползвани отпуски на персонала</i>	<i>начисления за дългосрочни задължения към персонала при пенсиониране</i>	<i>Общо</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Салдо на 1 януари 2007 година	(14)	(5)	(19)
Икономия от отсрочени данъци, отчетена в отчета за доходите	(3)	(1)	(4)
Салдо на 31 декември 2007 година	(17)	(6)	(23)
Икономия от отсрочени данъци, отчетена в отчета за доходите	-	(1)	(1)
Салдо на 31 декември 2008 година	(17)	(7)	(24)

19. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ПЕРСОНАЛА ПРИ ПЕНСИОНИРАНЕ

Задълженията към персонала включват сегашната стойност на задължението на дружеството за изплащане на обезщетения на наетия персонал при настъпване на пенсионна възраст. Съгласно разпоредбите на Кодекса на труда всеки служител има право на обезщетение в размер на две брутни заплати при пенсиониране, а ако има трудов стаж над 10 години в същото предприятие, обезщетението е в размер на шест брутни заплати към момента на пенсиониране (Приложение № 2.13). За определянето на тези задължения дружеството е назначило актюерска оценка, като е ползвало услугите на сертифициран актюер. На база на изготвения от актюера доклад е определено задължение в баланса към 31.12.2008 г. в размер на 73 хил.лв. (31.12.2007 г.: 60 х лв.).

БОРИКА АД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ГОДИШНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2008 г.

Изменението на признатото в баланса задължение на дружеството за изплащане на дефинирани доходи на персонала при пенсиониране е както следва:

	<i>31.12.2008</i>	<i>31.12.2007</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Сегашна стойност на задълженията на 1 януари	72	54
Непризната актюерска (загуба) на 1 януари	(12)	(5)
Задължение признато в баланса на 1 януари	60	49
Разход, признат в отчета за доходите за периода	13	11
Плащания през периода		
Задължение признато в баланса на 31 декември	73	60
Непризната актюерска (загуба) на 31 декември	(14)	(12)
Сегашна стойност на задълженията на 31 декември	87	72

Изменението в сегашната стойност на задълженията към персонала при пенсиониране и определянето на актюерската (печалба)/загуба е както следва:

	<i>31.12.2008</i>	<i>31.12.2007</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Сегашна стойност на задълженията на 1 януари	72	54
Разход за лихви за периода	4	3
Разход за текущ стаж за периода	9	8
Актюерска загуба за периода	2	7
Сегашна стойност на задължението на 31 декември	87	72

При определяне на стойността към 31.12.2008 г. са направени следните актюерски предположения:

- смъртност – по таблицата за смъртност на НСИ за общата смъртност на населението в България за периода 2005 г.- 2007 г.;
- темп на текучество – от 10% до 0%, в зависимост от пет обособени възрастови групи (31.12.2007 г.: от 10% до 0% в зависимост от пет обособени възрастови групи);
- дисконтов фактор - използвана е норма на база ефективен годишен лихвен процент $i = 6,2\%$ (31.12.2007 г.: 5,7 %). Той се основава на доходността на емисиите на дългосрочните ДЦК (с 10 годишен матуритет). Като се има предвид, че средният срок до пенсиониране е по-дълъг от 10 години, дисконтовата норма е определена чрез екстраполация;

- предположението за бъдещото ниво на работните заплати се базира на предоставената информация от ръководството на дружеството и е в размер на 15 % годишен ръст спрямо предходния отчетен период за 2009 г., а за останалите е предвидено – 5 % за всяка година.

20. ТЪРГОВСКИ И ДРУГИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ

	<i>31.12.2008</i>	<i>31.12.2007</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Задължения към доставчици	<u>175</u>	<u>94</u>
Общо	<u>175</u>	<u>94</u>

Задълженията към доставчици са левови и безлихвени и са погасени в началото на 2009 г.

Всички задължения се обслужват редовно в рамките на 30 дни от датата на получаване на фактурата.

21. ЗАДЪЛЖЕНИЯ ЗА ДАНЪЦИ

	<i>31.12.2008</i>	<i>31.12.2007</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
ДДС	204	182
Данъци при източника и други данъци	1	1
Данъци върху печалбата	<u>75</u>	<u>-</u>
Общо	<u>280</u>	<u>183</u>

Данъчните задължения на дружеството към 31.12.2008 г. са текущи.

До датата на издаване на отчета на дружеството са извършени ревизии и проверки, както следва:

- Данъчна проверка по Закона за корпоративното подоходно облагане – до 31.12.2005 г.
- Данъчна проверка по ЗДДС – до 31.12.2005 г.
- Национален осигурителен институт – до 30.06.2004 г.

Данъчна ревизия се извършва в петгодишен срок от изтичане на годината, през която е подадена данъчната декларация за съответното задължение. Ревизията потвърждава окончателно данъчното задължение на съответното дружество-данъчно задължено лице, освен в изрично предвидените от законодателството случаи.

22. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ПЕРСОНАЛА И СОЦИАЛНОТО ОСИГУРЯВАНЕ

Задълженията към персонала включват начислени суми в размер на 143 х. лв., представляващи дължими възнаграждения за неползвани отпуски от персонала (31.12.2007 г.: 140 х. лв.).

Задълженията към социалното осигуряване съдържат начислени осигуровки върху сумите за неползвани отпуски от персонала в размер на 25 х. лв. (31.12.2007 г.: 28 х. лв.).

23. СВЪРЗАНИ ЛИЦА И СДЕЛКИ СЪС СВЪРЗАНИ ЛИЦА

Българска народна банка (БНБ) притежава 36.24 % от капитала на дружеството, като се явява мажоритарен акционер, а дружеството - нейно асоциирано предприятие.

Осъществените през периода сделки са както следва:

	2008	2007
	BGN '000	BGN '000
Доставки от свързани лица, в т.ч.	20	412
<i>Българска народна банка</i>	20	412
Продажби на свързани лица, в т.ч.	23	22
<i>Българска народна банка</i>	23	22

През 2007 г. дружеството е закупило от БНБ земя на стойност 392 х.лв.

Към 31.12.2008 г. вземанията от свързани лица са в размер на 2 х.лв.(31.12.2007 г.: 2 х.лв).

Дружеството заплаща годишна такса на стойност 20 х. лв. на Българска народна банка за участие в системата за брутен сетълмент в реално време **RINGS**.

Услугите, които се предоставят на Българска народна банка са свързани с обслужването на банкомати, собственост на "БОРИКА" АД.

Възнагражденията на ключовия управленски персонал включват заплати и други краткосрочни доходи в размер на 297 х. лв. за 2008 г. (2007 г.: 260 х.лв.).

24. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК

В хода на обичайната си стопанска дейност дружеството е изложено на различни финансови рискове, най-важните от които са: пазарен риск (включващ валутен риск, риск от промяна на справедливата стойност и ценови риск), кредитен риск, ликвиден риск и риск на лихвено-обвързани парични потоци. Общото управление на риска е фокусирано върху трудностите на прогнозиране на финансови пазари и за постигане на минимизиране на потенциалните отрицателни ефекти, които биха могли да се отразят върху финансовите резултати и състояние на дружеството. Текущо финансовите рискове се идентифицират, измерват и наблюдават с помощта на различни контролни механизми, въведени, за да се определят адекватни цени на услугите, предоставяни от дружеството, да се оценят адекватно пазарните обстоятелства на извършваните от него инвестиции и формите на поддържане на свободните ликвидни средства, без да се допуска неоправдана концентрация на даден риск.

По-долу са описани различните видове рискове, на които е изложено дружеството при осъществяване на търговските му операции, както и възприетият подход при управлението на тези рискове.

Пазарен риск

а. Валутен риск

Дружеството не е изложено на значителен валутен риск, защото почти изцяло неговите операции и сделки са деноминирани в български лева и/или евро, доколкото последното е с фиксиран курс спрямо лева по закон. То поддържа и определени валутни експозиции, деноминирани в щатски долари под формата основно на банкови депозити и текущи сметки с парични средства, необходими предимно за осигуряване на бъдещи разплащания по доставки на активи за дейността, деноминирани в щатски долари.

Таблиците по-долу обобщават експозицията на дружеството към валутния риск:

БОРИКА АД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ГОДИШНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2008 г.

31 декември 2008	В USD	в EUR	в български лева	Общо
	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000
Финансови активи				
Търговски вземания	-	-	1,481	1,481
Други вземания	30	-	-	30
Депозити	2,072	316	15,079	17,467
Парични средства и парични еквиваленти	<u>1,309</u>	<u>11</u>	<u>7,240</u>	<u>8,560</u>
Общо финансови активи	<u>3,411</u>	<u>327</u>	<u>23,800</u>	<u>27,538</u>
Финансови пасиви				
Задължения към доставчици	-	-	175	175
Общо финансови пасиви	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>175</u>	<u>175</u>
31 декември 2007	В USD	в EUR	в български лева	Общо
	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000
Финансови активи				
Търговски вземания	-	-	1,357	1,357
Други вземания	15	-	-	15
Депозити	242	316	-	558
Парични средства и парични еквиваленти	<u>1,400</u>	<u>4</u>	<u>16,703</u>	<u>18,107</u>
Общо финансови активи	<u>1,657</u>	<u>320</u>	<u>18,060</u>	<u>20,037</u>
Финансови пасиви				
Задължения към доставчици	-	-	94	94
Общо финансови пасиви	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>94</u>	<u>94</u>

Валутният риск спрямо промените на курса на българския лев спрямо щатския долар се наблюдава текущо, като дружеството поддържа парични средства в щатски долара в рамките на прогнозните плащания в тази валута.

Анализ на валутната чувствителност

В таблицата по-долу е представена валутната чувствителност на валутната експозиция на дружеството спрямо щатския долар при 10 % увеличение/намаление на текущите обменни курсове на българския лев спрямо щатския долар на база структурата на валутните активи и пасиви към 31 декември и при предположение, че се игнорира влиянието на останалите променливи величини. Ефектът е измерен и представен като влияние върху финансовия резултат след облагане с данъци и върху собствения капитал.

	<i>USD</i>	
	<u>2008</u>	<u>2007</u>
	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>
<i>Финансов резултат (печалба или загуба) +</i>	307	149
<i>Собствен капитал (натрупани печалби) +</i>	307	149
<i>Финансов резултат (печалба или загуба) -</i>	(307)	(149)
<i>Собствен капитал (натрупани печалби) -</i>	(307)	(149)

При увеличение с 10 % на курса на щатския долар спрямо българския лев крайният ефект върху печалбата на дружеството (след облагане) би бил увеличение със 307 хил.лв. или 5 % (за 2007 г.: 149 х.лв. или 3 %). Съответно същият ефект би имало и върху собствения капитал.

При намаление с 10 % на курса на щатския долар спрямо българския лев крайният ефект върху печалбата на дружеството (след облагане) би бил равен и реципрочен на посочения по-горе при увеличението.

Ръководството е на мнение, че посоченият по-горе анализ на валутната чувствителност на база балансовата структура на валутните активи и пасиви отразява и валутната чувствителност на дружеството през съответния период (отчетна година).

б. Ценови риск

Дружеството не е изложено на ценови риск за негативни промени в цените на услугите и стоките, обект на неговите операции, защото те са специфични за определен кръг клиенти и доставчици и има установени процедури за периодично актуализиране спрямо промените на пазара. Също така то не притежава и няма практика да инвестира в ценни книжа.

Кредитен риск

Основните финансови активи на дружеството са под формата на парични средства, текущи и депозитни банкови сметки, търговски и други краткосрочни вземания.

При осъществяване на своята дейност дружеството е изложено на кредитен риск, който е свързан с риска някой от контрагентите му да не бъде в състояние да изпълни изцяло и в обичайно предвидените срокове задълженията си към него.

Финансовите активи на дружеството са концентрирани в две групи: парични средства и вземания от клиенти. За ограничаване на риска относно паричните средства политика на дружеството е да оперира само със стабилни финансови институции в България с висока репутация и ликвидна стабилност.

По отношение на клиентите, които са основно банките в България, политиката на дружеството е да извършва продажбите си при условията на незабавно плащане. Събираемостта и концентрацията на вземанията се контролират текущо и стриктно от

финансово счетоводния отдел, съгласно установената политика на дружеството. За целта ежедневно се прави преглед на откритите позиции по клиенти, както и получените постъпления, като се извършва равнение и анализ. Поради това е установена обичайна събираемост в рамките на 30 дни.

Най-голяма концентрация на вземания към 31.12.2008 г., изчислена като относителен дял спрямо балансовата стойност на търговските вземания, дружеството има към следните клиенти:

	31.12.2008	
	BGN'000	%
клиент 1	347	23%
клиент 2	207	14%
клиент 3	143	10%

Концентрацията на вземанията от търговски банки по предоставени парични средства в разплащателни сметки и депозити към 31.12.2008 г., изчислена като относителен дял спрямо балансовата стойност на паричните средства и парични еквиваленти е както следва:

	31.12.2008	
	BGN'000	%
банка 1	24,130	93%
банка 2	1,893	7%
Общо	26,023	

Ликвиден риск

Ликвидният риск се изразява в негативната ситуация дружеството да не бъде в състояние да посрещне безусловно всички свои задължения съгласно техния падеж. То провежда консервативна политика по управление на ликвидността, чрез която постоянно поддържа оптимален ликвиден запас парични средства и добра способност на финансиране на стопанската си дейност. Дружеството генерира и разполага с достатъчно собствени оборотни средства и не ползва привлечени кредитни ресурси. Текущо матуритетът и своевременното осъществяване на плащанията се следи от финансовия отдел, като се поддържа ежедневна информация за наличните парични средства и предстоящите плащания. За свободните средства се обмисля временно инвестиране при най-добри лихвени равнища – основно в банкови депозити с матуритет между 6 до 12 месеца.

Матуритетен анализ

По-долу са представени финансовите недеривативни активи и пасиви на дружеството към датата на баланса, групирани по остатъчен матуритет, определен спрямо договорения

БОРИКА АД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ГОДИШНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2008 г.

матуритет и парични потоци. Таблицата е изготвена на база недисконтирани парични потоци и най-ранна дата, на която вземането, респ. задължението е изискуемо.

31 декември 2008	на виждане	до 1 м. BGN '000	над 3 м. BGN '000	над 1 год. BGN '000	Общо BGN '000
Финансови активи					
Търговски вземания	-	1,481	-	-	1,481
Други вземания	-	30	-	-	30
Депозити	-	2,388	16,149	-	18,537
Парични средства и парични еквиваленти	8,560	-	-	-	8,560
Общо финансови активи	8,560	3,899	16,149	-	28,608
Финансови пасиви					
Задължения към доставчици	7	168	-	-	175
Общо финансови пасиви	7	168	-	-	175

31 декември 2007	на виждане	до 1 м. BGN '000	над 3 м. BGN '000	над 1 год. BGN '000	Общо BGN '000
Финансови активи					
Търговски вземания	-	1,357	-	-	1,357
Други вземания	-	15	-	-	15
Депозити	-	558	-	-	558
Парични средства и парични еквиваленти	18,107	-	-	-	18,107
Общо финансови активи	18,107	1,930	-	-	20,037
Финансови пасиви					
Задължения към доставчици	7	87	-	-	94
Общо финансови пасиви	7	87	-	-	94

Риск на лихвоносните парични потоци

Като цяло в структурата на активите и пасивите на дружеството лихвоносните финансови инструменти имат силно ограничен дял, представени най-вече от паричните средства по текущи банкови сметки и предоставени банкови депозити. Затова приходите и оперативните парични потоци са само в ограничена степен повлияни от промените в

БОРИКА АД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ГОДИШНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2008 г.

пазарните лихвени равнища. Основната част от лихвоносните активи (депозитите в банки) са с фиксиран лихвен процент, който се запазва непроменен до падежа на съответния депозит.

И към 31.12.2008 г. дружеството не е изложено на лихвен риск от своите дългосрочни и краткосрочни задължения, защото те са обичайно търговски и не са лихвоносни (и за двете представени години).

31 декември 2008	с плаващ лихвен %	с фиксиран лихвен %	безлихвени	Общо
	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000
Финансови активи				
Търговски вземания	-	-	1,481	1,481
Други вземания	-	-	30	30
Депозити	-	17,366	101	17,467
Парични средства и парични еквиваленти	8,556	-	4	8,560
Общо финансови активи	8,556	17,366	1,616	27,538

Финансови пасиви

Задължения към доставчици	-	-	175	175
Общо финансови пасиви	-	-	175	175

31 декември 2007	с плаващ лихвен %	с фиксиран лихвен %	безлихвени	Общо
	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000
Финансови активи				
Търговски вземания	-	-	1,357	1,357
Други вземания	-	-	15	15
Депозити	-	552	6	558
Парични средства и парични еквиваленти	18,105	-	2	18,107
Общо финансови активи	18,105	552	1,380	20,037

Финансови пасиви

Задължения към доставчици	-	-	94	94
Общо финансови пасиви	-	-	94	94

Управление на капиталовия риск

С управлението на капитала дружеството цели да създава и поддържа възможности то да продължи да функционира като действащо предприятие и да осигурява съответната възвръщаемост на инвестираните средства на акционерите (съдружниците) и стопански ползи

на другите заинтересовани лица от и участници в неговия бизнес, както и да поддържа оптимална капиталова структура, за да се редуцират разходите за капитал.

Дружеството текущо наблюдава осигуреността и структурата на капитала си. Характерното за него е, че то традиционно финансира дейността си от собствените си генерирани печалби.

Справедлива стойност

Справедливата стойност най-общо представлява сумата, за която един актив може да бъде разменен или едно задължение да бъде изплатено при нормални условия на сделката между независими, желаещи и информирани контрагенти. Политиката на дружеството е да оповестява във финансовите си отчети справедливата стойност на финансовите активи и пасиви, най-вече за които съществуват котировки на пазарни цени.

Справедливата стойност на финансовите инструменти, търгувани на активни пазари се базира на котирани "цени купува" към датата на баланса. Справедливата стойност на финансовите инструменти, които не се търгуват на активни пазари се определя чрез оценъчни методи, които се базират на различни оценъчни техники и предположения на ръководството, направени на база пазарните условия към датата на баланса. Котирани пазарни цени или котировки на дилъри за подобни инструменти се използват за дългосрочни дългове. Други техники, като тези на дисконтираните парични потоци, се използват за определянето на останалите инструменти.

Концепцията за справедливата стойност предполага реализиране на финансови инструменти чрез продажба. В повечето случаи, обаче, особено по отношение на търговските и други краткосрочни вземания и задължения, и банковите депозити, дружеството очаква да реализира тези финансови активи чрез тяхното цялостно обратно изплащане или респ. погасяване във времето. Затова те се представят по тяхната амортизируема стойност. Също така голямата част от финансовите активи и пасиви са или краткосрочни по своята същност (търговски вземания и задължения), или са отразени в баланса по пазарна стойност (предоставени банкови депозити) и поради това тяхната справедлива стойност може да се приеме, че е приблизително равна на балансовата им стойност.

Доколкото все още не съществува достатъчно пазарен опит, стабилност и ликвидност за покупки и продажби на някои финансови активи и пасиви, за тях няма достатъчно и надеждни котировки на пазарни цени. Ръководството на дружеството счита, че при съществуващите обстоятелства представените в баланса оценки на финансовите активи и пасиви са възможно най-надеждни, адекватни и достоверни за целите на финансовата отчетност.

25. УСЛОВНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ И АНГАЖИМЕНТИ

Значителни ангажименти, свързани с инвестиции на дружеството

С одобрен от Съвета на директорите на 24.11.2008 г. бюджет на БОРИКА АД за 2009 г., дружеството планира да извърши през 2009 г.:

- инвестиционни разходи по изграждане на нова административна сграда общо в размер на 7,172 х.лв.;
- миграция на технологични системи в новоизградената сграда – 2,529 х.лв.

26. СЪБИТИЯ СЛЕД ДАТАТА НА БАЛАНСА

На 03.02.2009 година дружеството е сключило договор със строителна организация за изграждане на новата административна сграда, като общата договорена сума е в размер на 7,087 х.лв.